ئیستێک لە هەواری ڕەنگاڵەیی سۆنیا … ئامادەکردنی: قادر عبدالصمد

بە مناڵی لەگەڵ دایک و خوشکەکەم لە سلێمانی ئەژیام ئەو کاتە باوکم لە تاراوگە بوو ئەم دووریەی باوکم تاکو چەند ساڵێک بۆشایەکی هەستی و روحی دروست کردبوو..وێنە کێشان وەک چارەسەرێکی دەروونی لێ هاتبوو بۆم...

لە پێشەنگایەکی شێوەکاری لە (لەندەن)ی پایتەختی بەریتانیا کچە هونەرمەندێکی کوردم بینی بە چەند کارێکی هونەری بەشداری کردوو بوو، هەم کارەکانی و هەموو بەشداری کردنەکەی بەو تەمەنە گەنجەیەی جێ سەرجم بوو، دوای کەمێک گفتوگۆ و بینین و باس کردنی کارەکانی زیاتر سەرنجی ڕاکێشام ئەم کیژە هونەرمەندە(سۆنیا سەرکۆ یان ترێ سەرکۆ) لەتەمەنی دوانزە ساڵیەوە لەگەڵ خانەوەدەکەی هاتوونەتە بەریتانیا قۆناغەکانی خوێندنی بڕیوە ئەمێستاکە دوا ساڵی زانکۆیەتی..ئەتوانم بڵێم سۆنیا ئەفراندن و داهێنانی هونەری پێش تەمەنی کەتووە و پەروەردەی دایک و باوکی ئەو زەمینە هونەریەیان بۆ ڕەخساندووە کەتیادا سات بەسات هەنگاو بنێت بەرەو داهێنان و ئەفراندن لە دنیای بەرفراوانی هونەردا هەر بۆ زیاتر ئاشنا بوون بە کار و چالاکیەکانی ئەم کیژە بەڕێزە حەزم کرد ئەم دیمانە ڕۆژنامەوانیەی لەگەڵدا بکەم.

پ1/ هاتنە ناو دنیای هونەریت چۆن بوو…حەزێکی سروشتی خۆت بوو، یان بینینی کاری هونەرمەندان بوو؟

وەڵام: کە لە باخچەی ساوایان بووم لە کوردستان هەمیشە لە کاتی یاری کردندا ڕێز ئەبووین بۆ هەر یاریەک بمانویستایە بیکەین.. بەڵام بەشی وێنەکێشان دایم چۆڵ بوو منیش چاوەڕوانیم زۆر پێناخۆش بوو..بۆیە دایم لە بەشی وێنەکێشان بووم تا بووە خولیایەک بۆم وام لێهات بۆ هەر شوێنێک بچوومایە ئەبوایە وێنەم بکێشایە..

ئەو کاتە زۆر ئاشنا نەبووم بە کاری هونەری تەنها پێم خۆش بوو وێنە بکێشم، یەکەم وێنەکێش کە کارە هونەریەکانیم بینی مامۆستا دڵشاد ساحێبقران بوو، ئیشەکانی جێگای سەرنج بوون.. بە مناڵی هەمیشە پرسیارێک لە لام دروست ئەبوو کە ئەم وێنانە بۆ ڕوون دروست نەکراون یان واتای چیە؟ قەد لێیان تێنەئەگەیشتم بەڵام کە گەوورە بووم لە بەشی هونەری دەستم کرد بە خوێندن توانیم بە چاوێکی تر کارەکان ببینم بە شێوەیەک کە حەز ئەکەم دووبارە بڕۆمەوە لە نزیکەوە بە ووردی سەیریان بکەم.

پ2/ تەمەنی مناڵیت چۆن بوو؟ بەبەردەوامی خەریکی وێنەکێشان بوویت؟

وەڵام: بە منداڵی لەگەڵ دایک و خوشکەکەم لە سلێمانی ئەژیام ئەو کاتە باوکم لە تاراوگە بوو ئەم دووریەی باوکم تاکو چەند ساڵێک بێشایەکی هەستی و روحی دروست کردبوو..وێنە کێشان وەک چارەسەرێکی دەروونی لێ هاتبوو بەڵام لە کاتی بێزاریدا لە شوێنێکی ماڵەکەدا دائەنیشتم وێنەم ئەکێشا.. ئەو کاتانە وێنەکانم هەمووی ژیانێکی خەیاڵی بوون بۆ خۆمم دروست ئەکرد..یەکێک لەوانە ژیانی لادێ بوو وێنەی کۆمەڵێک ماڵم ئەکێشا لەگەڵ کۆمەڵێک خەڵکی زۆر کە بەیەکەوە کۆبوونەوە. ژیانی لادێ تا ئەم ڕۆژەش ئاواتەی ژیانم بووە زۆر حەز ئەکەم کە لە یەکێک لە گوندەکانی کوردستان بژیم و چێژ لە سروشتی جوانی کوردستان وەربگرم..

پ3/ لە بەریتانیا چۆن دەستت پێ کرد…لە بواری خوێندا لە چ قۆناغێکی خوێندایت…حەز ئەکەی تا چ ئاستێک بخوێنیت؟

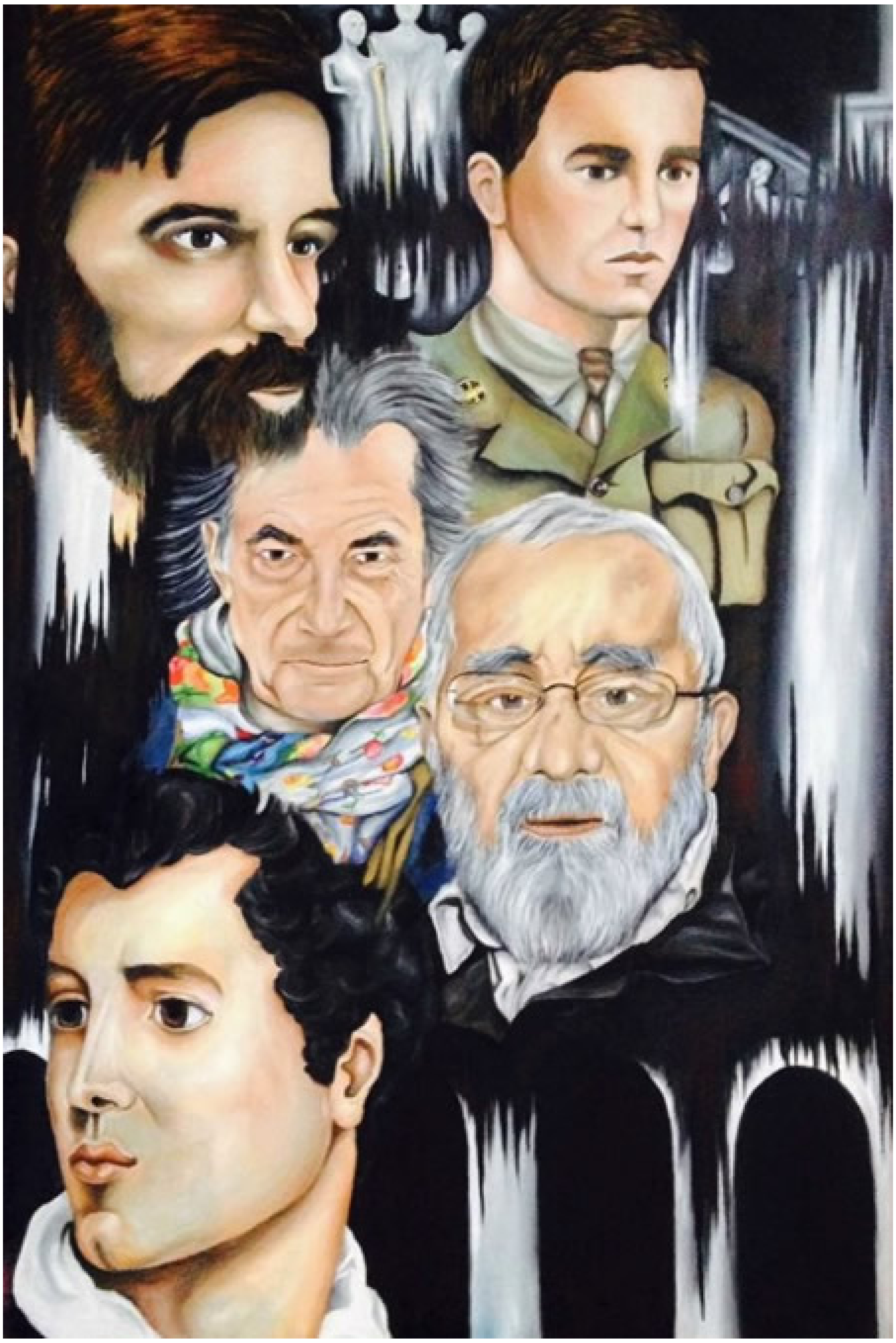

وەڵام: لە تەمەنی 12 ساڵیمەوە لە وڵاتی بەریتانیا لەگەڵ خانەوادەکەمدا ئەژیم لە پۆلی هەشتەوە دەستم کرد بە خوێندن..سەرەتا فێربوونی زمانی ئینگلیزی سەخت بوو بەڵام نەبووە بە بەربەستێک بێم..

لە دوای فێربوونی زمان بژاردەیەکی زۆرم لە بەردەستدا بوو لە بوارێکدا بخوێنم لە کۆلیژ، زۆرم پێئەوترا وا چاکە هونەر وەکو خولیایەک هەبێ نەوەک وەکو داهاتوویەک..بەڵام من هەرگیز بەوە ڕازی نەبووم…بۆ من گرنگ نەبوو لە داهاتوودا چی ڕووئەدا ئەوەی گرنگ بوو ئەوە بوو چۆن بتوانم بچمە دنیایەکی هونەریەوە کە دوورکەتنەوە لێ مەحاڵ بێت بڕیارمدا لە کۆلیژی Art and Design دەست بکەم بە خوێندن.

لە دوای تەواو کرد خوێندنی کۆلیژ بۆ درێژە دان بە خوێندنەکەم هەر لە بواری هونەریدا بریارمدا بچمە لەندەن چونکە دەورە دراوە بە کاری هونەری و گەلەری و هونەرمەندانی سەرکەتوو..چوونم بۆ لەندەن هەلێکی زۆر باش بوو بۆم… دوورکەوتنەوە لە خێزان و ژیان بە تەنیایی لە سەرەتادا کەمێک ناخۆش بو. ئێستا لە زانکۆی Goldsmiths لە بەشی هونەرە جوانەکان ئەخوێنم دوا ساڵی زانکۆمە لە لە دوای دەرچوونم و تەواوکردنی زانکۆ خۆم ئامادە ئەکەم بۆ ماستەر هەر لە بواری هونەردا.. بۆ من ئێستا زۆر فێربووم بەڵام هەر کەمە ئەمەوێت تاکو کۆتا قۆناغەکانی خوێندن بڕۆم لە بوارەکەمدا.

ئێستا بە جۆرێک کەوتمەتە ژیانی هونەریەوە کە بیرم چۆتەوە پێش ئەوە من کێ بووم و ژیانیم چۆن بووە.

پ4/ لە چەند پێشانگا و کار و چالاکی هونەریدا بەشداریت کردووە؟

- سەرەتا لە پۆلی 9دا یەکێک لە کارە هونەریەکانم بۆ مۆزەخانەی هۆلی کۆست هەلبژێدرا
- لە پۆلی 10دا هەلی کارکردنم پێدرا لە (studio print making- Green Door Studio) لەگەڵ کۆمەڵێک هونەرمەندی بە توانای بەریتانی.
- لە پێشانگای (Burton College) بەشداربووم خەڵاتی (Principal Award) بەدەست هێنا تابلۆکەیان لێ کڕیمەوە
- بەشداریم کرد لە پێشانگای (Nottingham College) شارەوانی نوتینگهام تابلۆکەیان لێ کڕیمەوە لە Loxley House واتە

بەرێوەبەرایەتی شارەوانی نۆتینگهام دانراوە، ئەم بەشداریەم بوو بە هۆی ناساندم لە ڕۆژنامە بەریتانیاکاندا…

- لە ساڵی دووەمی زانکۆدا بەشداربووم لە پێشانگای Kurdish Diaspora لە ڕێ ئەم پێشانگایەوە توانیمان بڕێک پارە کۆبکەینەوە بۆ کەمپەکانی کوردستان.
- ساڵی 2018 دا بەشداریم کرد لە پێشانگای Kurdish Art Fair. لە لەندەن.

پ5/ هاوکاری دایک و باوکت چۆن بووە… تا چەند هاندەر و یارمەتیدەرت بوون؟

وەڵام: دایک و باوکم ڕۆلێکی سەرکەتوویان هەبوو لە ژیانمدا..ئەوان لە مناڵیەوە تاکو ئێستا پشتگیریەکی زۆری منیان کردووە و بەردەوام هاندەر و پەڵنەرم بوون هەروودکیان پێش لە دایک بوونی من لە کاری هونەریدا بەشداریان کردووە باوکم لە کوردستان لە کاری شانۆیدا بەشداری کردووە و دایکم کاری سیرامیکی و چەرمسازی کردووە لە مەڵبەندی ئیشی دەست.

هەر دووکیان هەمیشە هەموو پێداویستیەکیان بۆ دابین ئەکردم تا بەردەوام بم ئێستاش باوکم دنیایەکی هونەری لە مێشکدایە هەمیشە بیرۆکەکانیم زۆر بە جوانی بۆ باس ئەکات و زۆر جار وێنە ئەکێشێ و بۆم ئەنێرێ ئەوەندە لە ناخەوە لە ئیشەکانی و هەستی تێئەگەم کە دایمە پێموایە باشترن.. وێنە کێشان دنیای باوکمە چونکە لە یەک پەڕەی سپیا هەموو هەست و وشەکانی بە یەک وێنە بۆم ڕوون ئەکاتەوە.

پ6/ بەدەر لە کاری وێنەکێشان حەز لەی خوێندەوەی ڕۆمان و شیعر ئەکەی؟ کاری چەند نووسەرت خوێندۆتەوە؟؟؟

وەڵام: خوێندنەوە بەشێکی سەرەکی کارەکانمە و گرنگیەکی زۆرم پێداوە زیاتر لەسەر مێژوی هونەر و conceptual art
بەدەر لەوانەی بۆ خوێندنەکەمە پێخۆشە بە تایبەتی کتێبی خەیاڵی یا خود ڕۆمان بخوێنمەوە ئێستا خەریکی خوێندنەوەی کتێبێکی ((how the world Work Noam Chomsky کە دەربارەی جیۆپۆلیتیکاڵی هاوچەرخ.
زۆر حەز بە هۆنراوەی کوردی ئەکەم لە تەمەنی 9 ساڵیدا باوکم بردمی

بۆ ئێوارە کۆڕێکی شیعر مامۆستا عەبدووڵا پەشێو کە تا ئێستاش هەندێک لە هێنراوەکانیم لە بیر ماوە. ئێستا زۆر جار کە گوێ لە هێنراوەی کوردی ئەگرم وێنەی هێنراوەکە ئەکێشم بۆ نموونە (ئێستا کچێک نیشتمانمە) هێنراوەی مامۆستا شێرکۆ بێکەس… لە ئێستادا خەریکی کارێکم هێنراوە کوردیەکان بکمە وێنە لەسەر شێوازی سوریالیزم کە پێکهاتووە لە خەیاڵ و ڕستە

پ7/ ژیانت لە دوو کۆلتووری جیاوازدا چ کاریگەریەکی هەیە لەسەر کارە هونەریەکانت؟

وەڵام: ژیان لە دوو کلتوردا جیاوازە و زۆر کاریگەری هەیە لەسەر کارەکانم، چۆنیەتی تێڕوانینم بۆ هونەر و کۆمەڵگای کوردی زۆر جیاوازە وەک لەو ژینگەیەی ئێستا منی تیادام. لەم چەند ساڵەدا کە

بۆ هونەر خوێندوومە تاکو ئێستا ڕۆژێک پێم نەوتراوە بەم شێوەیە ئەبێ وێنە بکێشم یان فێری چۆنیەتی وێنەکێشانیان نەکردووم بەڵکو فێرکراوم سەیری هونەر بکەم لە لایەنێکی جیاوازەوە ئەوەی من لێرە فێربووم پێکهاتووە لە بیرکردنەوە لە هونەر زیاتر وەک لە تێروانین لێی.

مێژووی هونەر بۆی سەلماندووین کە وێنەکێشان تاکو چ ئاستێکی بەرز ئەتوانین بڕوا بەو شێوەیەی کە بتوانین هەر شتێک وەک خۆی دەربهێنینەوە بەڕەنگەکان بەڵام لە دنیای ئەمڕۆدا هونەر پێکهاتووە لە پرسیار نەوەک لە دروست کردن لێرە فێربووم کە هونەرمەند ئەبێ لەگەڵ ناخی خۆی ڕاستگۆ بێت چۆن پێخۆشە وێنە بکێشێت یان هەر کارێک بکات چونکە ئەوە لەیەکمان جیاواز ئەکات بەڵام هەندێک جار هەمان ئەو کارەی لێرە دەستخۆشیم لێ ئەکرێ بۆی پیشانی کۆمەڵگای کوردی بەم لەوانەیە زۆر کەس لێ تێنەگات و ڕووبەڕووی ڕەخنەیەکی زۆر ببمەوە. بۆ من کاردانەوەی بینەر زۆر گرنگە چونکە ئەمەوێت هەم هونەرمەندان و هەم کەسانی ئاسایش بتوانن لە کارەکە تێبگەن. ئەم دوو لایەنە وایان لێ کردووم هەست بە قورسایەک بکەم، ئەمەوێت بە شێوەیەک وێنە بکەم کە لە کۆمەڵگای کوردی جێگای بێتەوە و لە هەمان کاتدا ئەمەوێت ڕاستی ناخی خۆشم وێنە بکەم بەو شێوەیەی ئەمەوێت، یەک لەو نموونانە وێنەی ژمارە (7) کە پێکهاتووە لە دوو ژیانی جیاواز کە هەردووکیان بە تێڕوانین زۆر جیاوازن بەڵام لە بیرکردنەوەدا یەکسانن.

فێکسەکانی نمایشی (ئافرەت لە دۆزەخ دا) چیمان پێدەڵێن ... کامەران حاجی ئەلیاس

ئەگەر لە مانشێتی شانۆگەرییەکە دەست پێبکەین (ئافرەت لە دۆزەخ دا) سەرەتا راستەوخۆ فێکسمان بۆ ئەو بۆ ئەو دۆزەخە و بەهشتە دەچێت ، کە خودای گەورە لە قورئانی پیرۆزدا باسی لێوەدەکات ، بەڵام دوای بینینی نمایشەکە ئەوەمان بۆ روون دەبێتەوە کە دەرهێنەر مەبەستی لەو دۆزەخەیە کە خودی مرۆق لەم جیهانەدا بەگشتی

بەرامبەر بە مرۆڤ وەبە تایبەتیش بەرامبەر ئافرەت ئەنجام دەدات .
روداوەکانی شانۆگەرییەکە لە رێگەی گێرانەوەی روداوی راستەقینەی پێنج ئافرەتە کە لەژێر دڕندایەتی مرۆڤدا گەیشتوون بە دۆزەخ دەست پێدەکات کاتێ پیاو بەشێوەیەکی زۆر دڕندانە دژی رەگەزی مێینە هەڵس وکەوت دەکات باس لە پێنج دیاردەی قێزە وونی ناو کۆمەڵگا کەلەژێرپەردەی ئاین و کلتوور وحەز و ئارەزووەکان، ئەنجامی دەدات.
دەرهێنەر بەشێوەیەکی فیدباك روداوەکان دەگێرێتەوە ، کاتێ پێنج ئافرەتەکە لە تابوتەکان دێنەدەرەوە هەرەیەکەو باس لە چۆنیەتی کوشتنی خۆیان دەکەن ، دەرهێنەر بە نیشاندان و فۆکس کردنی لەسەر رووداوێکی وەکو کوشتنی (دوعا) بەشێوەیەکی زۆر دڕندانە بەهۆی ئەوەی ئەویینداری لەگەڵ کورە موسڵمانێك هەیە پاشان روداوی کچە کریستانەکەی بەغدا و لەگەڵ ئەو کچەئینگلیزەی تەمەن (17) ساڵان (ساراکان) کەلەلایەن باوکی دەستدرێژی سێکسی دەکرێتە سەری بۆیە (ساراکان) خۆی دەکوژێت بەهەمان شێوەش لەرێگەی کارکتەری (ڤیان) باس لە ئافرەتانی ئێزیدییەکان و کریستانیەکانی ژێر دەستی داعش دەکات کە چۆن بەناوی ئاین جینۆساید دەکرێن و دەستدرێژی سێکسیان لەگەڵ دەکرێت ،لەگەڵ بوونی چەندین فۆکسی تر وەکو کوشتنی ئافرەتێك بەهۆی بوختان هەڵبستن وکوشتنی ئافرەت لەسەر ئابروو بەڵام هەندێك لە تاوانەکان خودی ئافرەت هۆکار بوو بۆ کوشتنی ئافرەت بە تایبەتی لەدیمەنی بووختان هەڵبستن لەسەر ناپاکی و خیانەتکردن.
دەرهێنەر ئەو هەموو رووداوە تاوانکارییە نەبستۆتەوە بە شوێنێك یان کۆمەڵگایەك بۆ ئەوەی پێمان بڵێت مرۆڤ دڕندەیە لە هەر شوێنێك بێت یان لەسەر هەر ئایین و مەزهەبێك بێت بەڵام زیاتر فۆکسەکان بۆسەر نێو کۆمەڵگای خۆمان بوون.

دەرهێنەر بۆ ئەوەی هەر لەسەرەتای نمایش بینەر بخاتە نێو کەشوهەوای شانۆگەرییەکەو بەشداربووی رووداوەکان ببن لەرێگەی تونێلێکی تاریك دەچنە ناو هۆڵی نمایش کە گوزراشت لەودۆزەخە دەکات کە مرۆڤی دڕندە بەدەستی خۆی بەرامبەر بە ئافرەت ئەنجامی دەدات.
راستە پێنج ئەکتەری کچ رۆڵەکانیان بەرجەستە دەکرد بەڵام لە هەمان کاتدا جگە لە رۆڵی سەرەکی خۆیان چەندین رۆڵی تریان بەرجەستە دەکرد ئەمەش کارێکی ئاسان نیە کە لەیەك کاتدا بتوانی دوو تا سێ کارکتەر بەرجەستە بکەین بەتایبەتی لەرووی دەنگ و ئاماژەکان بەڵام پێنج ئەکتەرە کچەکە تارادەیەك سەرکەوتوو بوون ئەگەرچی هەندێك جار لەرووی دەموو دوو جۆرە تێکەڵ بوونێك هەبوو بەڵام کاریگەرییەکی ئەوتۆیان لەسەر نواندنەکە نەبوو چونکە وەکو زانراوە جۆری دەنگی ئافرەت لەگەڵ دەنگی پیاو جیاوازە بەڵام ئەوان زۆر جار لەرێگەی

گۆرینی بەشێك لە جل وبەرگیان کەسایەتی پیاویان بەرجەستە دەکرد گرنگ ئەوە بوو بەگشتی کاریگەری نەرێنی لەسەر نمایشەکە نەبوو ئەوەی دەرهێنەر مەبەستی بوو لەگەیاندنی پەیامەکە گەیشتە بینەران ،قوماشە سپییەکە(کفن) هاوکارێکی باش بوو هەم وەکو ئیکسسوارات هەم وەکو جل و بەرگ بە چەندین شێوە بەکاری بهێنن ئەمە جگە لە لەوەی قوماشی سپی ماناومدللولی زۆر هەڵدەگرێت وەکو پاکی و راستگۆیی…

ئەگەر باس لە سینۆگرافیای نمایشکە بکەین دیکۆر و رووناکی و میوزك لەگەڵ ئیکسسوارت هاوکارێکی باشی ئەکتەرەکان بوو بەکارهێنانی تابوتەکان گۆرینی بۆ چەندین فۆرم لای من مایە تێرامان بوو لە هەمان کاتدا هاوکارێکی زۆری کەش گشتی نمایشەکە بوو تا ئەو رادەییەی بینەرانی بە تەواوی نقومی نمایشەکە کردبوو .
لە کۆتاییدا دەست خۆشی لە ستاڤی شانۆگەری (ئافرەت لە دۆزەخ دا) دەکەم بەهیوای کاری زیاتر .
شانۆگەری (ئافرەت لە دۆزەخ دا) لە نووسینی و دەرهێنانی هونەرمەند "هیوا سوعاد یونس" نواندنی هەریەك لە(کەژاڵ حەسەنی،شەیما فریاد ،سۆنیا هیوا، عەسەل ئەحمەد حەسەنی، ئەژین بۆلاف سارمەمی) بوو لە22-24/1/2019 بۆ ماوەی سێ رۆژ لە هەولێری پایتەخت نمایش کرا لە 5/2/2019لە شاری دەربەندیخان نمایش کرا ، لە 7/2/2019 لە شاری سلێمانی پایتخەتی رۆشنبیری نمایش کرا (ئافرەت لە دۆزەخ دا) بەرهەمی بەرێوەبەرایەتی هونەری شانۆیی هەولێر بوو .